

HONVÉD.

Megjelenik e' lap vasárnapot kivéve minden este, féliven. Tartalmát teszik a' főhadivezérség hivatalos közleményei, irányczikkek, bel- és külföldi hírek.
Hirdetmények a' szokott díjért vétetnek fel.

Belszöszolnokból, junius 4. Ma délután az első alispáni szálláson igen érdekes választmányi gyűlésünk volt. Az aristocratia és burocratia újra terjeszkedni kezdett gyűlölt uralma ellen vívtunk egy kis előcsatát az értelem és moral fegyverével. Nemde csudálkozok az olvasó, hogy mi jelen forradalmi korszakunkban, midőn minden erőt a' hon megmentésének munkája közös igyekezettel kellene, hogy igénybe vegyen, haszontalan pártusákban forgácsoljuk erőnket 's vesztegetjük időnket. De hiában, le kell ütni a' hydra fejét, valahányszor mozogni kezd, ne hogy életre vergődjék. Elvégre küzdelmeink azon meggyőződésre vezettek, hogy nem municipalis, nem megyei szerkezetben rejlik az alkotmányos élet garantiája, hanem a' morális sulyban 's becsületességben.

Mint már e' lapokban említve volt, első alispánul a' megyei főispán által alkotott tisztikarban oly férfi állítottatott a' megyei kormány élére, ki egyébiránt a' szó egyszerű értelmében jó ember, de kit családi állása 's magány viszonyai a' politicali élettől távol tartván, a' megyei institutiokkal 's közigazgatással egészen ismeretlen. Ki veheti hát tőle rossz neven, ha mások befolyásának kénytelenített magát alá rendelni, 's a' közvélemény nyilatkozatára nem figyelve oly egyénnek utasítását követi teljes bizalommal, ki vele mint alá rendeltje legközelebbi érintkezésben van, nem vizsgálva a' környülményeket 's a' sok féle érdeket, melyek egyes embert vezethetnek. Beszoktak ilyenkor következni azon kellemetlen sürödások, melyeket, a' legkisebb önállósággal nem bíró 's mások segéd befolyására szorult kormányzás szokott maga után vonni.

Mihelyt főispánunk körünkől távozott, a' hatalom korlátlan birtokában, szabadon mozoghatván az alispán kormányzó, emberek teremtésében és lesújtásában keresé mulatságát. Mily kényes dolog mostani helyzetünkben, burocraticus érdekek izgatásával ingerelni a' kedélyeket 's az efféle elhibázott politica meynyi erőt vont el ügyünkől, kevésbé avatott józan ész is átláthatja; hiva-

tal vadászatot tartani 's ebben gyönyört élvezni, nem a' mostani időbe való 's csak aristocratiai mulatság. És mit tesz alispánunk?

Egy szolgabírá, ki több hetekig szenvedett Urbánnál mint fogoly, erélyes 's hazafias hivataloskodásáért 's már az akasztófa alatt is állott, nagy részt az őt elfogó oláhok gyanusítására, azzal adatván fel, hogy az ujonczállításakor némely románoktól ajándékot fogadott el, kihallgatatlannul hivatalából felfüggesztett. Egy más szolgabírá, mivel az összezeirást esküdt társával alá nem írta, kivél összezeirése volt tegnap függesztett fel, betöltvén helyét állítólagos büntársával az esküdtel és mindezek pusztá hírek 's beszédek után történtek. Ez utobbi eljárásra nézve interpellaltott az elnök a' mai ülésben, előadván a' szolgabíró sérelmét. A' többek között Sz. F. emelt szót férfias hangon mondván: mint utálja a' volt dynastia zsarnokságát, épen úgy gyűlöli a' burocratia hatalmát. Az első alispánnak nem volt joga kihallgatatlannul tisztviselő társát, ki ugyanazon kormányznak kifolyása, hivatalából kitenni, mert így ha tetszenék valakinek az első alispán urat gyanusítani, maga is hasonlóan felfüggesztethetnék. Anynyival nagyobb hiba volt épen büntársát tenni helyébe. Az elnöki segédek hivatkoztak a' jegyzőkönyvre, melynek fel is olvastatott azon száma, melyben némely tiszt kibágások soroltattak elő, de név sehol nincs említve, ámbár igyekeztek, a' hivatal-vadász 's osztó kegyenczek értelmet adni a' tévedésnek, de az értelmesbb rész indignatioja nagyon is észrevehető volt a' hibás eljárás felett.

Veszszén a' nemzet ügy 's szabadságharcunk iránt roszindulattal viseltető tisztviselő, hanyag hivatalnok, de a' jobb érzelműeket 's pontosabbakat büntetni, csak hogy hatalmunkat éreztessük, nem helyes. Van nekünk oly tisztviselőnk, a' ki a' magyar bankjegyek biztosítékát nyilvános helyen kétségbe hozta 's azokat el nem fogadta, van olyan, ki a' megyei leghatalmasabb oláh tribuát fogságából szabadon bocsáttatta 's ezek nyugottan mosolyognak, midőn a' jobb ér-

zelműek erkölcsileg sujtoltatnak, a' szegény új oláh polgárokkal ráfogott mostoha bánásért. Ha még soká nem lesz főispánunk, a' mostani kormány alatt a' párt-tusáknak ilyszerű eljárással nem lesz vége 's szenved a' közügy: vagy egy népszerű értelmes egyén állittassék a' kormány élére mint alispán, ha a' főispán csakugyan nem lehet köztünk; lehet ilyet találni. Avagy talán épen gróf kell? mivel méltóságos vármegye vagyunk. Még ilyen is akadna, ki nem azért alispánkodnék, hogy csökkent jövedelme pótoltsassék 's nem is fényér, mint teszik ezt néhol a' hivatalhoz nem értők. Az ellenkező esetben 's ha még sokára fog késmi megyei gépezetünknek az ország kormány kerekébe illesztetése; ha még soká fogunk az anyahontól külön, mint erdélyi kerület kormányoztatni, messze maradunk minden tekintetbe az anyahontól 's az összeforrás eszméje csak pusztá hang marad, ohajtott eredmény nélkül, minek osztán legfőbb okai a' hivatalnokok leendnek, kik a' televér bürocratiát akarják támogatni.

— — —
Segesvár, majus 28. Székelyudvarhelyi —b—szat. — a' Honvéd 124. számában *) jegy alatt látható azon megjegyzést teszi: hogy hallozás után én a' háromszéki elletállásnak nem hogy lelket adtam volna, de sőt semmiben sem vettem részt. Egy becsületes hazafi, a' mit hazájáért teszen, nem azért teszi, hogy a' világ éljent kiáltson neki, 's nem keres egyebben jutalmat mint az öntudatban. Hogy miben vettem részt, arra éppen azon férfiakat hívom felbizonyosságul, kiket a' névtelen levelező mint hazafiakat dicsér, 's még ezeken kívül kikérdezheti Berzenczeit, Mikó Imrét, egész Kézdivásárhelyt 'sat. Ha ön levelező ur tett valamit a' hazáért, állítson elő hasonló tanukat. Nyugodt lélekkel állithatom mindenesetre önnek, hogy ha minden egyén, kitől a' haza várt annyit 's oly kész indulattal tett volna, mint én, bizony nem lett volna szükség az erdélyi kerületnek a' királyhágotuli Magyarhonhoz folyamodni segélyért, mert lett volna mivel állítsuk ki honvédeinket a' harcztérre. Én minekutánna a' székely tábornak minden fejéregyházi gabonámat felajánlottam, mire bizonyosságom az agyagfalvi gyűlés, adtam a' székely tábor kimozdítására 10,000 olv. tíz ezer ftot, Háromszéken az önkinteseknek és honvédeknek Háromszék védelmezésére 20,000 olvasd husz ezer ftot, ezeken kívül 30 darab legszebb fegyveremet kiosztottam *) 's ezek után jószágomból is már kifogyván, míg Erdély állása kétes volt, 's ha

*) Oly nemes hazafiúi tettek, miszerint csak örvendünk lehet, hogy udvarhelyi levelezőnk, meg vagyunk győződve, nem rossz akaratból származott észrevételével, köztudomásra jutásukat eszközlé. Szerk.

netalán Puchner csordái elől Oláhország' a' kellett volna szaladnom, 200 ftal kellett volna vándorolni indulnom. Nagy birtokaim mellett is jelenleg a' gázsiból éldegelek, az álladalmat szolgálom, birtokomra 's gazdaságomra most sem vagyok tekintettel. Több száz ezereket érő elrablott portékáim után most sem járok, egész figyelmem a' közügy 's a' volt akkor, is midőn azon kevés áldozatot tettem mit teljességgel nem nyilvánítok vala, ha ön anonim levelező erre fel nem hi 's azért jogosítva érzem magam önt annak nyilvánítására felszólítani, hogy ki ön? és mit tett a' hazáért?

Gr. Haller Ferencz,
 őrnagy térparancsnok.

— — —
Roth requiem-e. A' kolozsvári vérbíróság által elítélt és agyonlövetett Roth fölött ezivreható requiem-et tart a' brassói német lap. Ha azt mondja mit mondania kellett volna: — ember volt, bűnt tett, méltán lakolt; uram irgalmazs bűnös lelkének! — én is utána mondanám 's egy intelligentiának ily szörnyű eltévedésén felsohajtanék. De midőn azt írja: „Sira' szász nép, gyászol minden emberbarát, mert a' legőszintébb népbarát, a' legszabadabb elmű polgár, a' legnemesebb szív erőszakosan szaktitatott ki az élők sorából, — nem tudja az ember, a' brassói lap elfogultságán boszankodjék-é inkább vagy oktalan méréségén bámuljon.

Megbocsásson uram! ez egy ostoba gúnyirat a' kinszenvedett erdélyi magyarokra. Mert uram! a' vérbírói székhez bėjött 's most a' pesti kormány kezei közt levő adatokból kiviláglik, mikép Roth három év óta főzi pók-gyomrában a' magyar faj iránti gyűlöletet, az oláh-szász comiténak tagja, levelezője 's határozatainak végrehajtója volt; ki félredobván a' bibliát, büszkén kiáltá: „már katona vagyok“ 's elindult Küküllőmegyében egy szász-oláh csorda élén rabolai, akarom mondani organizálni; midőn a' nemesség kenyere felét az urbéresnek átnyujtá, ő és az osztrák-szász szövetségesek titkon simogatván a' boldogtalan házi állat fejét, azon perczen azt kiálták: beisz Roman beisz! 's ez a' kenyérral együtt gazdája kezét is befalá 's össze visszamarczangoló. Miért törölgeti hát ön színészként szeméit, mintha könnyezne? miért törölgeti az egész szász nép szeméit?

De ha ön, és a' szász nép könnyező és szárnó tempóban vannak, javasolom vezesse el ön a' szász nép mult és jelenévi szomorú dráma készítőit, főszereplőit a' Maros hosszu terére auf eine aesthetisch-statistische Wanderung.

Tekintsék meg a' tavaly még virágzó magyar városok és falvak tűzhelyeit. Pillantsanak a' még épen állni látszó kastélyokba, melyeknek, mintha hébalsamozai akarták volna, csak belseje hiányzik,

's az élet. Rajzolják össze a' festőileg regényes új romokat, melyeket a' szűk idő ma-holnap fűvekkel is fel fog díszíteni, a' szép országot, egy oláh- vagy orosz-fejedelmi parkká idomítandó.

Szóljanak bé minden magyar házhoz, számolják össze még élő tagjait, kérdezzék meg: nem hiányzik itt valaki? ob nicht ein theures Haupt fehlt?; másutt meg a' szomszédoktól tudakolják meg: él-e még valaki az üres hajlék tavalyi lakói közül?

Szorosan vizsgáljanak meg minden magyar arcot, vegyék számba egy rövid fél év mindenikén hány új barátát vont, hány barna vagy szőke hajszálat fehéřített meg, kiki hány évet vesztett életéből, 's az élet-törédekekből hány egész élet telnék ki?

Ránduljanak föl innen Zalathnára, 's kutasák ki: a' legyilkolt 900—1000 magyar közt hány oly bányászati intelligencia vesztett el, kik közül mindenik a' szőfaragó Roth fejét fölérte, ámbár azt mondja róla a' brassói lap, hogy ő a' szász intelligentiának virága volt.

Innen Abrudbányára nem küldöm önöket, mert ott 5000 magyar vesztett el szász doctrina és oláh fegyver által. Értik önök 5000 = öt ezer magyar, kik most hihetőleg temetetlenül az apró és nagyobb állatok martalékaivá válva anynyira megvesztegették a' léget, hogy önök gyöngéd idegeire veszélyesen . . . de nem . . . csak isten hírével menjenek oda is, mert az ottani kebelrázó látomány csontosodni kezdő politikájokra lágyítólag 's a' könnyező szemekre szárítólag hathatnának.

Miután önök vizsgáló olomjokat az erdélyi fájdalom és inség tengerébe több pontokon le le bocsátva, annak decemberi mélységét, az azután isten segélyével történt apadás hozzáadásával erültáltak volna, hágjanak önök a' toroczkói kőszirtek legmagasbik csucsára. Tekintsenek önök szét. Mily gyönyörű föld ez! mily barátságosan nyújtja karját egyik havas a' másik testvér havasnak, mint-ha az anyahon védelmezését a' természet lelkökre kötötte volna. Belsejében a' hegyek és dombok, mint meganynyi emlékek, 's azokon a' szabaddá vált telkek, mint meg anynyi csecsbimbók kínálják az egyenlő joguvá vált szabad testvéreket.

Ki varázslá e' földi menyinyet mégis földi pokollá, e' paradicsomot siralom völgyévé: nem tudom önöknek mi, nekem most ez a' kérdés ötle eszembe. Az osztrák sátánok sugták-e meg a' faj-háboru tervét a' szász sátánoknak? vagy megfordítva ezek azoknak? vagy azon egy időben foganszott meg az a' két szövetséges gyújtó lángeszében? Önök erre most nem fognak felelni, de megfelelnek majd a' kezünkbe került 's ezután kerülendő adatok.

Másik kérdésem az: Nem tudják önök, a'

támadásra csábító, lázító szász urak száma mintegy menyinyre hág; mert a' legyilkolt magyarok száma hozzávetés szerint 10,000, következésképp könnyen kiszámíthatnák önök, hány magyar lélek vagy holttest esik a' Roth lelkére. Például: ha a' nro. 1. vagy első rangu szász bujtogatók számát tizre teszszük, esik egyikre, tehát Roth-éra ezer lélek. Nota bene csak magyar lélek, hát itéletileg vagy csatában hány oláh esett el? e mellett mily tömérdek oláh és magyar kész vagyon vesztett el, 's a' munkátlanság következtében menyinyi maradt a' föld gyomrában, menyinyi pusztult el a' kivágott szőlőtőkkel és gyümölcsfákkal! Akkora felelősség és bünsúly terheli tehát egy szász izgató lázító szegény lelkét, hogy azt a' poklok fenekére nyomja, 's azt kell mondanom: őrizz meg uram minden igaz lelket ily kísértettől. A' ki pedig nem büns, mint hihetőleg a' brassói német lap szerkesztője, mondja utánnam: átkozott legyen az a' kebel, melyben ez a' sátáni terv foganszott; átkozottak legyenek annak megérlelői, átkozottak a' végrehajtó kezek!

A' cikk végén a' mulattatásig boszantó megjegyzés áll: Roth Blum-hoz méltólag halt meg — mond — a' brassói lap; tehát

Roth = Blum

Roth Blum-mal egyenlő martyr, mert martyrként halt meg...! Hagyjon föl őa az ámitással. Mi a' külföldeli egyenes közlekedés elzáratása daczára tudjuk, miszerint Blum az európai népszabadság képviselője, bajnoka, a' némethoni oppositionnak vezetője egy véres utcai harcz után, melyben fegyverrel is vivott, Windischgrätz oktalan goromba parancsára agyonlövetett 's elszánt lélekkel ment szembe a' halállal. Roth ellenben az európai koronás önkény képviselője, a' bécsi camarilla vak eszköze, egy kis szász-oláh csorda vezetője, nem lelkészi resignatioval, hanem oly fitogtató hetykeséggel lépett a' vesztőhelyre, mint akárhány oláh tribun és sok oláh gyilkos. A' két vezér közti hasonlatosság oly nagy mint az ördög és angyal, világ és sötétség, kelet és eoyészet közti. Uram! hijában informálgatták önök Némethont és Frankfurtot; hijában mondták: „Die sächsische Nation steht unter Waffen, ganz gerüstet ihr gutes Recht zu vertheidigen;“ hijában törekedtek a' nagy Némethonhoz tartozni; hijában kaczerkoddak németségökkel; a' szabadság után esengő értelmes Némethon undorodással lökte 's löki önöket vissza.

A' brassói német lap Roth iratainak közlését igéri, melyekből kiviláglanak, mikép tisztább democrata, nemesebb patriota, melegebb emberbarát nem lehet, mint ő. Mire előlegesen is azt mondom: üres, cifra szavak, körmön font phrasisok 's középszerű versek ugy állnak a' tények előtt, mint a' nullák a' jelentő szá-

mok előtt.

Végül is azt mondom: uram irgalmazz a' Roth bünös lelkének!; adj józan eszet 's emberbaráti szívet a' superklug és aspiránt száz főnököknek 's több prudentiát a' brassói német lapnak!; nehogy valamely éles szem a' gyilkosainkért hullatott könnyeiken valami keleti remény fényugárát lássa csillogni 's nehogy az utolsó tévelygés veszélyesb legyen az elsőnél.

Id. L — y

Vegyes hírek.

— Tegnap a' gyalui havas alatt csatája volt ott örökös vitézeinknek a' havasba szorult oláhokkal, kik hihetően Torda felől szorítottak a' miéink, vagy kényszerítve az éhség által, csaknem Gyulig lejöttek volt. A' csata részleteit még nem tudjuk, hanem annyit hallottunk, hogy két fészkek újból fölperzseltetett.

— Bem altábornagy urról következő érdekes adatokat olvasunk a' szebeni Botában. Majus 24-kén indult el a' herculesi fürdőből 's azon nap este Lugosra ért. Itt fáklyás zenével 's lelkes szónoklatokkal fogadták. Másnap Buziáson keresztül, hol díszlobogókkal mentek elibe, 's virágkoszorúkkal hintették utait, és számos nők kocsikon kísérték a' szomszéd faluig, este Freidorfba érkezett. A' német falukban a' lelkész és előbbkelők éljenzéssel és áldáskívánatokkal hálálkoztak a' hős vezérnek, hogy a' Bánatot kitisztította az ellenségtől. 26-án szemlét tartott a' Temesvár körüli hadsergeken, benjárt a' gyár-külvárosban, hol a' lakosság éljenzéssel fogadta, mire a' várórzég boszszujában néhány eredménytelen ágyulóvést tett. 27-kén Becskereken volt, mely Perczel tábornokali légyott-nal volt kijelölve. És meg jött Perczel.

— A' B. tudósítója úgy hiszi, hogy Bem a' bánati özszes hadsereg fővezerségét Perczelnek adta át, maga Erdélybe szándékozván.

— Perczel hadosztálya akkor Titel előtt állott, melynek bevétele, a' vizek nagysága miatt, még nem sikerült volt.

— Bem majus 28-kán Becskerekről Páncsovára utazott, melyet a' rácz lakosoktól üresea talált. Annál kényelmesebben kalmárkodnak török kereskedők az elhagyott boltokban. 29-dikén Kubinba, 30-kán Perlaszra ment. És 31-ről azt írta a' tudósító, hogy holnap után (tehát június 2-án) Szebenben lesz.

— Felsőfehérmegye székét Szászmartonfalváról Szebenbe tette át. Hol majus 31-én választmányi gyűlés tartatott, mely alkalommal határozattá vált, hogy a' házi adóban most azonnal a' volt kiváltságos osztály is részt

vegyen birtokaránylag. Történtek még egyéb intézkedések is: üdvözlő 's bizalomszózat intéztetett az új ministeriumhoz; a' lovaslegények és pandurok évi illetménye és felszerelése megállított 'satb.

Eladó fűszeres bolt!

(1) A' kertésznö czimü bolt, a' tanácsházzal szembe g. Teleky Domokos háza alatt, minden benne található portékákkal és poltzokkal együtt, a' forradalom előtti bészertelt áron eladó, értekezhetni iránta buzautca 111 szám alatti háznál, és ha három nap alatt nem jelenti senki magát úgy licitáczió fog eladódni. (2)

(3) Egy alsófehérmegyei menekült, ki gazdatiszt volt, a' jánk ozik valamely uraságboz gazdatisztnak; vagy utolsó esetben legénynek is béálland. Bővebb értesítést vehetni Kolozsvártt a' k. középutczában dohánynyal kereskedő Márton Istvánnál. (3)

(3) RÉCSEI ADÁM javai birói zár alá vétetni és özveiratni rendeltetvén, az illető hatóságok ezennel hivatalosan felszollíttatnak, miszerént az özveirás pontossága eszközlése tekintetéből Récsi Ádámnak körükbe eső ingó és ingatlan javait a' jelenleg Kolozsvártt működő álladalmi javak igazgatóságával hivatalosan és mentől előbb tudatni tekintsek hazafi kötelességöknek. Kolozsvártt június 1-én 1849.

Gyergyai Samu

Alladalmi javak igazgatója. (3)

HIRDETÉS.

(3) Az álladalom részéről közhirre tétetik: hogy a' tegnapi napon az alsó fehérmegyei szabad csapatbeli köz örök felügyelete alatt szállítottak ide bé számos fejős és meddő juhok, herbétek és notinok, ezen kívül egy sötét pej kancza hét éves csillagos homloku, ezen behajtott marhák iránta' netalán előalható tulajdonos jelentse magát itten élelmezési seged gazda kezelő Szabó Zsigmondnál, mátol számlálva 12 napok alatt, mely határidő eltelése után az irt marhák, ha tulajdonosaik addig nem találkoznának köz árverés útján az álladalom részére el-fognak adatni.

Kolozsvártt majus 30-án 1849. (3)

HIRDETÉS.

(3) MarosUjváron eddig szombatonként tartani szokott heti vásárok felsőbb engedelemnél fogva, ezután péntek napon tartandók. (3)

(2) Karvási Jozsef török czimü kereskedésében jó és erős gabónapálinka, valóságos o bakatorbor fáin aradiliszt, és groersajt árultatik. (3)

(2) A' dobokai határról majus 7- 1849 elnyargalt két csikó az egyik 3. éves sötét pej-hodós gr. Rhedei bélyeg rajta a' másik egy éves pej bélyeg nélkül a' mégtaláló vagy rolak tudó sziveskedjek illő jutalma megkapása mellett, vagy Kolozsvártt a' b: középutczai Rhedei háznál számtartó Faragó Eleknek, vagy Dobokán gazdatiszt Gyarmathi Mihalynak jelteni. (3)